

Mytyschool Prins Johan Friso te Haren
Onderwijscentrum De Springplank te Emmen

Profiel 1, VSO Belevingsgerichte dagbesteding

1. Algemeen

Leerlingen worden, onder andere, in Profiel 1 geplaatst vanwege hun verstandelijke beperking. Cognitief niveau: IQ <35. Daarbij wordt rekening gehouden met de bevorderende en belemmerende factoren zoals omschreven in het ontwikkelingsperspectief

Er kan tijdens de VSO schoolperiode toegewerkt worden naar niveau 6 op de Plancius leerlijn. Na de VSO periode stroomt de leerling uit naar belevingsgerichte dagbesteding waar men in kleine groepen en een vast dagritme allerlei zaken uit het dagelijks leven meebeleeft.

Er zijn vijf domeinen waarop het onderwijs binnen profiel 1 ingericht is:

1. communicatie
2. zelfredzaamheid
3. sociaal emotionele ontwikkeling
4. sensomotorische ontwikkeling
5. spelontwikkeling

De stamlijn bevat basale doelen waarin verschillende domeinen met elkaar zijn verweven. Leerlingen met wie gewerkt wordt aan doelen uit de stamlijn hebben globaal een ontwikkelingsniveau tot 6 maanden. Bij deze vroege ontwikkeling is er vaak nog geen duidelijk onderscheid te maken in domeinen. De stamlijn bevat dus doelen waarin aspecten uit verschillende domeinen voorkomen.

De leerlijnen in domeinen bouwen voort op de stamlijn. Er is overlap tussen de leerlijnen in domeinen en de laagste niveaus van de ZML- leerlijnen.

De doelen uit de vijf domeinen zijn voor jongere en oudere leerlingen bedoeld. De ontwikkeling op de vijf domeinen loopt niet gelijk, een leerling kan op domein 1 al veel verder zijn dan bijv. op domein 3. De niveaus kunnen dus gedurende de schoolperiode per domein erg verschillen.

De leerling met dit profiel leert via ervaringsordenen. Er zijn vier ervaringsordenen: lichaamsgebonden en associatieve, structurerende, en vormgevende ervaringsordering. Leerlingen met een IQ tot 35 ordenen voornamelijk lichaamsgebonden en associatief.

Profiel 1, VSO Belevingsgerichte dagbesteding

2. Leerling-kenmerken die van toepassing kunnen zijn

Leerling-kenmerken: Algemeen

- Zeer moeilijk leerbaar op sociaal- emotioneel gebied
- Motorische beperkingen voortkomend uit verschillende ziektebeelden en syndromen
- Geen inzicht in consequenties van eigen gedrag
- Moeite met veranderingen

Voor leerlingen met dit profiel is het van belang dat de omgeving overzichtelijk en voorspelbaar gemaakt wordt. Dit houdt in:

- Gebeurtenissen voorspelbaar maken (vast dagritme)
- De betekenis van dingen, gebeurtenissen, communicatie en omgangsregels duidelijk maken (via alle zintuigen zaken beleven)
- De te verrichten handelingen duidelijk voorzien van een begin en een eind, gebruik van verwijzers
- Elke adequate gewenste handeling of adequaat gedrag bekrachtigen volgens leertheoretische principes
- Heel veel herhaling is nodig bij het verwerven van vaardigheden

Leerling-kenmerken: Zelfstandigheid

- kan opdrachten niet/matig zelfstandig uitvoeren
- vraagt (meestal) 1 op 1 begeleiding bij het uitvoeren van opdrachten
- neemt geen zelfinitiatief
- kan het zelf niet aangeven als iets fout gaat
- kan geen verantwoorde eigen keuze maken
- Vertoont weinig zelfinitiatief en overziet gevolgen van eigen handelen niet
- Heeft altijd verzorging nodig

Leerling-kenmerken: Zelfredzaamheid

- kan materialen niet zonder hulp opruimen
- kan niet zelf een boodschap overbrengen
- voor sommige leerlingen geldt: is binnen en/of buiten school niet mobiel

Leerling-kenmerken: Mobiliteit

- Heeft, indien van toepassing, een hulpmiddel, waarmee hij/ zij zich zelfstandig kan bewegen of wordt voortbewogen
- Is aangewezen op taxivervoer (is niet in staat om zelfstandig te reizen)

Leerling-kenmerken: Taakgerichtheid

- kan zeer kort aaneengesloten blijven werken
- kan zich niet/ zeer matig concentreren
- kan niet zonder begeleiding werken, 1 op 1 begeleiding
- heeft moeite met schakelen van de ene naar de volgende activiteit

Leerling- kenmerken: Communicatie:

- gebruikt heel weinig taal
- heeft baat bij ondersteuning van de taal door het gebruik van concrete verwijzers en totale communicatiegebaren
- maakt soms gebruik van een spraakcomputer

Profiel 1, VSO Belevingsgerichte dagbesteding

3. (Ortho)Pedagogische aanpak

Aanpak: Algemeen

Uitgangspunt is het Vijfwijzercurriculum, waarbij uitgegaan wordt van de 5 domeinen en het ervaringsordenen zoals beschreven is onder 1 Algemeen.

Leerkrachtvaardigheden: Algemeen

- Er is directe opvang van de leerlingen bij binnenkomst
- Er is een veilige leer- en werksituatie gecreëerd
- Er wordt respectvol met leerlingen omgegaan
- Er worden adequate omgangsvormen aan geleerd.
- Leerkracht past technieken toe om het zelfstandig handelen en denken te stimuleren
- Autonomie van de leerling wordt gestimuleerd
- Verwachtingen van de leerlingen worden steeds benoemd door de leerkracht

Basisprincipes ten aanzien van structuur

- Er wordt zorggedragen voor selectie en regulering van prikkels
- Er zijn vaste plekken (aan tafel) voor de leerlingen
- Er worden routines opgebouwd, dingen gaan op dezelfde manier, dit geeft rust en veiligheid.
- Vulling (iets te doen hebben, kijken, luisteren) geven op lege momenten
- Streven naar zo weinig mogelijk personele wisselingen

Leerkrachtvaardigheden: Communicatie

- ondersteuning op concrete wijze door te werken met picto's, foto's of concrete verwijzers
- kort en eenvoudig formuleren, niet teveel taal gebruiken
- ondersteuning van de communicatie door ondersteunende communicatiegebaren
- Gebruik duidelijke woorden. Spreek in korte, richtinggevende 'doe' zinnen. Voor deze leerling is het belangrijk om in heldere, concrete taal te spreken en te handelen. 'Misschien', 'soms', 'vaak' zijn woorden die zoveel mogelijk vermeden dienen te worden (zeg wat je bedoelt en doe wat je zegt)

Leerkrachtvaardigheden: Regels

- Er worden zo veel mogelijk non-verbale signalen gebruikt
- Regels en afspraken worden regelmatig herhaald
- Er is helderheid over wanneer welke maatregel wordt toegepast

Leerkrachtvaardigheden: Positieve benadering / bekrachtiging

- Gewenst gedrag wordt regelmatig benoemd en bekrachtigd
- Negatief gedrag wordt zo mogelijk genegeerd, omgebogen of volgens protocol benaderd

Profiel 1, VSO Belevingsgerichte dagbesteding

4. (Ortho)Didactisch aanbod

Aanbod algemeen

VSO:

Er zijn vijf domeinen waarop het onderwijs binnen profiel 1 ingericht is:

- *communicatie*
- *zelfredzaamheid*
- *sociaal emotionele ontwikkeling*
- *sensomotorische ontwikkeling*
- *spelontwikkeling*

De visie is om deze leerlingen optimaal te laten ontwikkelen in een interdisciplinaire situatie, in een rijke leeromgeving, met geschikte materialen, rustig ingericht klaslokaal, aangepast lesrooster en adequate ontwikkelingsgerichte leerlijnen.

Leerkrachtvaardigheden: Algemeen

Er wordt lesgegeven volgens de volgende principes

- Multidisciplinaire aanpak
- Geef één opdracht tegelijk
- Zeer regelmatig herhalen
- Versterken van de taakoriëntatie (aanbieden op dezelfde wijze)
- Zorg voor selectie en regulering van prikkels (beschermde werkplekken)
- Visualiseer gedrag
- Bied materiaal / leerstof aan in verschillende modaliteiten: visueel, auditief, tactiel
- leerstof/vaardigheden aanbieden via thema's die zo dicht mogelijk liggen bij de belevings- en ervaringswereld van de leerlingen
- Maak individuele stappenplannen

Leerkrachtvaardigheden: Communicatie tijdens de instructie / verwerking

- Maak gebruik van ondersteunende communicatiegebaren
- Maak contact
- Geef leerlingen voldoende bedenktijd (minimaal 20 sec wachten).
- Spreek de leerling bij de naam aan.
- Gebruik een stellende, directieve, maar neutrale wijze van communicatie. (gebruik woorden nu en praat in de ik-vorm tijdens de instructie)
- Zorg voor een rijke, didactische leeromgeving. Maak gebruik van digitale, visuele, auditieve en tactiele leermiddelen, waarbij een beroep op de zintuigen wordt gedaan
- De leerkracht is nabij de leerling en zorgt voor persoonlijk (oog)contact tijdens het geven van instructie en het uitvoeren van de opdracht
- Individuele ondersteuning bij alle (deel)stappen

Leerkrachtvaardigheden: Kennis

- Heeft kennis van leerlingen met een ernstige meervoudige beperking.
- Heeft kennis van de invloed van psychiatrische beelden bij leerlingen met een ernstige meervoudige beperking
- Heeft kennis van verschillende syndromen en ziektebeelden en de daaruit voortkomende leer- en/of gedragsproblemen
- Heeft kennis van inzet digitale middelen bij motorisch, zintuiglijk en/ of communicatief beperkte leerlingen
- Heeft kennis van het Vijfwijzercurriculum en Ervaar het maar

Leerkrachtvaardigheden: Klassenmanagement

- In de klas is een vast visueel dagrooster op het planbord met de daarbij behorende verwijzers
- Er is zoveel mogelijk rust in de klas.
- De leerkracht neemt een centrale plek in.
- De leerkracht differentieert en bedient meerdere niveaus binnen de groep

Profiel 1, VSO Belevingsgerichte dagbesteding

5. Leerlingvolgsysteem en toetsing

Binnen het VSO wordt gedurende het schooljaar 1x per jaar geobserveerd. Hiervoor worden de kindkenmerkenlijsten en de Goal Attainment Scaling gebruikt. Alle resultaten op basis van observatie worden vermeld in Parnassys. Ze zijn terug te vinden in het OPP.

Profiel 1, VSO Belevingsgerichte dagbesteding

6. Leerlijnen en methodes

Onderwijs aanbod de belangrijkste methodes.

- Ervaar het maar
- BIM (Beleven in muziek)
- Er zijn vijf domeinen waarop het onderwijs binnen profiel 1 ingericht is:
  - *communicatie*
  - *zelfredzaamheid*
  - *sociaal emotionele ontwikkeling*
  - *sensomotorische ontwikkeling*
  - *spelontwikkeling*

De visie is om deze leerlingen optimaal te laten ontwikkelen in een interdisciplinaire situatie, er is dus veel onderwijsondersteuning in de vorm van muziektherapie, logopedie, ergotherapie en fysiotherapie.